

Βαλκανικά σύμμεικτα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΤΟΥ ΑΙΜΟΥ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Υπεύθυνος: π. Καθ. Παρασκευή Νάσκου Περράκη
Μέλη: Καθ. Φώτιος Σιώκης
Καθ. Κυριάκος Κεντρωτής
Επικ. Καθ. Ελευθερία Μαντά

Τεύχος 18

Θεσσαλονίκη

2017

Σχεδίαση εξωφύλλου: †Κάρολος Τσίζεκ

© Copyright 2017
by the *Institute for Balkan Studies*,
Thessaloniki
All rights reserved.

ISSN (online) 2407-9456

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα *Βαλκανικά Σύμμεικτα* αποτελούν την ελληνόγλωσση περιοδική έκδοση του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, που στόχο έχει να αναδείξει τη σύγχρονη έρευνα που επιτελείται με επίκεντρο θέματα και προβλήματα που αφορούν τη Χερσονήσο του Αίμου «από φιλολογικής, ιστορικής, εθνολογικής, αρχαιολογικής, λαογραφικής, κοινωνιολογικής, οικονομικής και πάσης άλλης απόψεως», ενώ επιπλέον επιδιώκει να συμβάλει στη «διαφώτιση της κοινής γνώμης επί των προβλημάτων της Χερσονήσου του Αίμου, προς διαμόρφωση ατμοσφαιράς αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των λαών της για την επίτευξη προσέγγισης και συνεργασίας μεταξύ τους», όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο Άρθρο 2 του εσωτερικού κανονισμού του Ιδρύματος.

Τα *Βαλκανικά Σύμμεικτα* δημοσιεύτηκαν για πρώτη φορά το 1980 και έκτοτε συνεχίστηκε ανελλιπώς η κυκλοφορία τους με επιτυχία μέχρι το 2004. Καθαρά οικονομικοί λόγοι στάθηκαν η αιτία για την πρόσκαιρη διακοπή της έκδοσής τους και είναι οι ίδιοι λόγοι που οδήγησαν το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος στην απόφαση για την επανέκδοσή τους σε ηλεκτρονική μορφή. Το παρόν τεύχος, καλύπτει τα έτη 2016-2017. Επίσης, περιλαμβάνει τα πρακτικά της Ημερίδας: «100 χρόνια μετά. Οι νέοι ιστορικοί μιλούν για το Μακεδονικό Μέτωπο», η οποία πραγματοποιήθηκε στις 21 Οκτωβρίου 2015 στο Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου.

Τα κείμενα που δημοσιεύονται εγκρίθηκαν από ομάδα επιστημονικών συνεργατών, Καθηγητών Πανεπιστημίου, τα ονόματα των οποίων θα ανακοινωθούν εν ευθέτω χρόνω. Η Συντακτική Επιτροπή επιθυμεί να εκφράσει τις ευχαριστίες της προς όλους τους επιστήμονες που συμμετέχουν με τα κείμενά τους στην παρούσα έκδοση καθώς και σε όλους όσους λειτούργησαν ως κριτές αναλαμβάνοντας το βάρος της ανάλυσης και έγκρισης των κειμένων πριν τη δημοσίευσή τους.

Θεσσαλονίκη, Δεκέμβριος 2017

Η Συντακτική Επιτροπή

Παρασκευή Νάσκου–Περράκη

π. Καθηγήτρια Διεθνών Ευρωπαϊκών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας, μέλος ΔΣ ΙΜΧΑ

Κυριάκος Κεντρωτής

Καθηγητής Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας, π. Επιστημονικός Συνεργάτης ΙΜΧΑ

Φώτιος Σιώκης

Αν. Καθηγητής Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Ελευθερία Μαντά

Επίκουρη Καθηγήτρια Ιστορίας Αρχαιολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τ. Διευθύντρια ΙΜΧΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΦΩΚΙΩΝ Π. ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ, Δικαιικός πλουραλισμός (Legal pluralism) στην Οθωμανική Αυτοκρατορία; Οι χριστιανοί στα Οθωμανικά και στα εκκλησιαστικά δικαστήρια πριν το Τανζιμάτ	7
ΑΡΕΤΗ ΤΟΥΝΤΑ–ΦΕΡΓΑΔΗ, Η άποψη του ελληνικού Τύπου για την εγκαθίδρυση της Προσωρινής Κυβέρνησης της Θεσσαλονίκης	29
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΤΟΥΡΟΣ, Η πτώση της Δεύτερης Ελληνικής Δημοκρατίας και η Παλινόρθωση του Γεωργίου Β΄ (1935)	53
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤ. ΠΑΛΑΙΟΠΟΥΛΟΣ, Αποστολές ελληνοπαίδων προς τις Λαϊκές Δημοκρατίες την περίοδο του ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου (1948–49): Μία προσέγγιση της τοπικής διάστασης στη Δυτική Μακεδονία.	75
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΑΝΤ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ, Τα ελληνικά ανοίγματα στα Βαλκάνια και στον Αραβικό Κόσμο την περίοδο 1974–1981. Η οπτική των ηγετών της Βαλκανικής για τις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και στη Μέση Ανατολή.	101
ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΜΕΡΗ, Παρατηρήσεις στο ιδίωμα της Τενέδου	127
ΗΜΕΡΙΔΑ: «100 χρόνια μετά. Οι νέοι ιστορικοί μιλούν για το Μακεδονικό Μέτωπο»	
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΑΚΗΣ, Η άφιξη των Αγγλογαλλικών στρατευμάτων στη Θεσσαλονίκη, η πρώτη επιχείρηση στη σερβική Μακεδονία και η διάνοιξη του Μετώπου της Θεσσαλονίκης (Οκτώβριος–Δεκέμβριος 1915)	157
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΓΑΣΤΕΡΑΤΟΣ, Από το νησί των Φαιάκων στη νύμφη του Θερμαϊκού. Ο Αλβανικός Γολγοθάς των Σέρβων (1915), η παρουσία τους στην Κέρκυρα και η μεταφορά τους στη Θεσσαλονίκη (1916).	171
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΓΚΑΝΟΥΛΗΣ, Η Εθνική Άμυνα και ο ρόλος της 11 ^{ης} Μεραρχίας στη Θεσσαλονίκη	191
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΥΡΟΠΛΑΚΗΣ, Η μάχη του Σκρα (30.5.1918) στο πλαίσιο των πολεμικών σχεδιασμών στο Δυτικό μέτωπο	201

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΓΙΑΒΑΛΚΑΣ, Η κατάρρευση του βουλγαρικού μετώπου (Σεπτέμβριος 1918) και η αποτίμηση της σημασίας της.	215
ΓΕΩΡΓΙΑ ΜΠΑΚΑΛΗ, Πρακτικές δημογραφικής αποδυνάμωσης του ελληνικού στοιχείου στην Ανατολική Μακεδονία κατά τη δεύτερη Βουλγαρική Κατοχή (1916–1918)	229
ΑΓΝΗ ΚΟΛΙΑΔΗΜΟΥ, Η παρουσία των Συμμαχικών Δυνάμεων στις περιφέρειες Έδεσσας–Αλμωπίας και η επίδρασή της στις περιοχές αυτές (1916–1919)	239
ABSTRACTS	265